

Monumentnummer*: 531707

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 05 december 2014
Kadaster deel/nr 82841/42

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Vianen Vijfheerenlanden Utrecht

Locatiennaam Locatieomschrijving
Vianen Betonnen werken rond Fort Everdingen

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Vianen F 390

Omschrijving**

Cluster 502.

Inleiding

Betonnen BATTERIJSCHUILPLAATS als vroeg-20ste-eeuwse toevoeging aan een niet meer bestaande batterij uit dezelfde periode. Batterijschuilplaatsen en remises als deze zijn in de periode 1902-1907 aan de keelzijden van dijk- en vestingtaluds aangelegd bij zogenoemde tussenbatterijen en fungeerden daarbij als bomvrije onderkomens voor manschappen en / of materieel. Ze maakten deel uit van het antwoord op de verbeterde en zwaardere aanvalsmiddelen op forten en andere geconcentreerde verdedigingswerken en vormden vaak een eenheid met gedeconcentreerde (open) geschutopstellingen. De batterijschuilplaats ten westen van Fort Everdingen ligt op de zuidoever van de Lekdijk, iets ten zuidwesten van het op de noordoever gelegen Fort Honswijk. De voormalige tussenbatterij, daterend uit 1907, diende ter flankering van de Forten Everdingen en Honswijk en het onder vuur houden van de uiterwaarden. De nog bestaande betonnen schuilplaats is gelijktijdig toegevoegd. De oorspronkelijke batterij (opstelplaats voor vier kanonnen) bestaat niet meer; deze is mogelijk verdwenen als gevolg van ingrepen in het kader van dijkverzwaring. Bovenop het bouwwerk is een zanddepot aanwezig (niet oorspronkelijk, maar naoorlogs functioneel).

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

BATTERIJSCHUILPLAATS (7.50 X 3.60 m) in dijktalud, gebouwd in 1907, uitgevoerd in circa 50 cm dik cementbeton, met (thans) aan twee zijden (noord en oost) een aarden dekking. Ook de zuidelijke gevel gaat deels schuil achter aarden dekking. De naar de keelzijde (west) gekeerde, ongeveer 2.50 m hoge gevel bevat links een getoogde toegangsopening, geflankeerd door getoogde vensteropeningen en rechts hiervan een vergelijkbare toegang. Deze gevelopeningen voorzien van stalen luiken / deuren met zwaar stalen beslag. Het interieur is niet bezocht.

Waardering

De BATTERIJSCHUILPLAATS langs de oever van de Lek tussen Fort Everdingen en Vianen is van algemeen belang vanwege:

- * Cultuurhistorische waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie zoals deze is ontworpen door C.R.T. Kraijenhoff en in eerste aanleg vanaf 1815 door hem, Jan Blanken en majoor-ingenieur Willem Offerhaus is gerealiseerd en daarna door anderen gedurende circa 125 jaar versterkt en verbeterd.
- * Architectuurhistorische waarden in het bijzonder als uiting van de militair-strategische bouwkunde, die gebaseerd is op: a. het systeem van inundatie en accessen (19de eeuw), b. de wedloop met de zich versterkende offensieve middelen (19de en 20ste eeuw), c. het systeem van 'levende' veldversterking in de diepte (20ste eeuw).

Het betreft hier een onderdeel van omstreeks 1907, namelijk een voorbeeld van een betonnen schuilplaats met een nog ten dele (namelijk behalve er bovenop) aanwezige aarden dekking.

- * Ensemblewaarde en situationele waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Tevens vanwege de functionele en fysieke samenhang met de overige onderdelen van het complex.
- * Het onderdeel is representatief (karakteristiek) omdat het duidelijk herkenbaar als onderdeel van een gedeconcentreerde verdediging is toegevoegd aan het bestaande fortificatiestelsel.
- * Het onderdeel is tamelijk gaaf bewaard omdat het zich als gebouwd onderdeel nog goed in het veld laat herkennen.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Bomvrij militair object

Functie